

Raadsvoorstel

Waalre, 19 oktober 2021

Vergaderdatum	: 14 december 2021
Voorstelnummer	: 2021-80
Zaaknummer	: 227412
Portefeuillehouder :	: Wethouder M. Pieters
Naam opsteller	: Pascal Beaujean/ Albert Burggraaff
Naam voorstel	: Voorstel tot het vaststellen van de Regionale Energie Strategie van de Metropoolregio Eindhoven, RES 1.0 MRE.
Grondslag raadsbesluit	: Toelichting: In het Klimaatakkoord van Parijs, het Regeerakkoord, het Interbestuurlijk Programma en het 'Voorstel tot hoofdlijnen van het Klimaatakkoord' is afgesproken dat de decentrale overheden vanaf het najaar 2018 in 30 regio's samen werken aan een Regionale Energiestrategie (RES).

Voorgesteld besluit:

De Regionale Energie Strategie van de Metropoolregio Eindhoven, RES 1.0 MRE vast te stellen en dit kenbaar te maken aan de regionale stuurgroep RES.

Onderwerp

Vaststellen Regionale Energiestrategie 1.0

Voorstel

De Regionale Energie Strategie van de Metropoolregio Eindhoven, RES 1.0 MRE vast te stellen en dit kenbaar te maken aan de regionale stuurgroep RES.

Inleiding

De Regionale Energie Strategie (RES) is een landelijk traject dat door het Rijk is opgestart vanuit de klimaatopgave. Het doel is een bijdrage (een bod) per regio te krijgen die allen gezamenlijk moet leiden tot forse energiebesparing, voldoende opwek van duurzame energie en verduurzaming van de warmtevoorziening. Duidelijk is dat er sprake is van een toenemende urgentie ten aanzien van klimaat. De nationale, Europese en internationale afspraken hierin worden steeds concreter en scherper.

Voorgaande besluitstappen: zienswijzen op concept-RES 1.0

Medio vorig jaar heeft het college na consultatie met uw raad (d.d. 16 juni 2020) de concept Regionale Energiestrategie (RES) vastgesteld. Dit was een eerste belangrijke stap om binnen de MRE in een gezamenlijk proces te komen tot een regionale strategie over de besparing van energie, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de opwekking van duurzame elektriciteit.

Tijdens de raadsinformatiebijeenkomst d.d. 9 februari 2021 bent u geïnformeerd over de op dat moment laatste stand van zaken aangaande de RES. Het college heeft u toen een beeld geschetst van het proces, de gemaakte keuzes voor het opstellen van de RES en het vervolg, waaronder het besluitvormingstraject. Een belangrijk onderdeel van de concept RES is het bod om 2 TWh (terawattuur) energie duurzaam op te wekken in de regio MRE.

Na oplevering van de concept RES 1.0 (maart 2021) is deze aan de MRE gemeenten voorgelegd voor zienswijzen. Op 22 juni 2021 heeft uw gemeenteraad een besluit genomen over de concept-RES 1.0. Besloten is de zienswijze van Waalre (bijlage 1a en 1b) op de concept RES 1.0 (bijlage 1c), vast te stellen en deze in te dienen bij de Stuurgroep RES. Tijdens de besluitvorming over de conceptzienswijze van Waalre heeft uw raad een aantal amendementen aangenomen. Het merendeel van de amendementen had betrekking op tekstuele aanpassing van de zienswijzen.

RES 1.0

De ingediende zienswijzen op de concept RES 1.0 heeft geleid tot aanpassing van het definitieve voorliggende stuk RES 1.0 (bijlage 1d).

Beoogd resultaat

De Regionale Energie Strategie (RES) is een landelijk traject dat door het Rijk is opgestart vanuit de klimaatopgave. Het Rijk heeft Nederland ingedeeld in regio's die allemaal een Regionale Energie Strategie (RES) opleveren. Het doel is een bijdrage (een

bod) per regio te krijgen die allen gezamenlijk moet leiden tot forse energiebesparing, voldoende opwek van duurzame energie en verduurzaming van de warmtevoorziening. Elke regio doet daarbij een bod aan het Rijk hoeveel duurzame elektriciteit zij zullen bijdragen. Het bod vanuit de RES MRE is 2 TWh aan energie.

Waalre valt binnen de RES Metropoolregio Eindhoven, waarbij de opdracht ligt bij de 21 gemeenten gezamenlijk (vertegenwoordigt door de Stuurgroep). Door vaststelling van de RES 1.0 door uw raad draagt u bij aan de gemeenschappelijke en regionale opgave om tot een definitief, weloverwogen en gedragen regionale strategie energietransitie te komen, inclusief het genoemde bod aan de Rijksoverheid.

Vaststelling van de RES 1.0 is in alle gemeenteraden voorzien eind 2021.

Argumenten

1.1 De RES 1.0 is zorgvuldig tot stand gekomen.

De RES 1.0 is zorgvuldig opgesteld met 21 gemeenten, provincie, twee waterschappen en netbeheerder Enexis. Inhoudelijk komt een veelheid aan relevante onderwerpen in de energietransitie in het document aan de orde, zoals ook aandacht en prioriteit voor besparing. Tevens is voor zorgvuldigheid en toetsing van mogelijke milieueffecten, een milieueffectrapportage ten aanzien van de zoekgebieden voor grootschalige duurzame opwekking van energie verricht (PlanMER).

1.2 Zienswijzen op de concept RES 1.0 heeft tot aanpassingen geleid in het definitieve stuk.

De ingediende zienswijzen op de concept RES 1.0 hebben geleid tot aanpassing van het definitieve voorliggende stuk RES 1.0. Een aantal gemeenten heeft aangegeven dat er geen draagvlak is voor sommige zoekgebieden binnen hun gemeente. Dit heeft ertoe geleid dat deze zoekgebieden niet zijn opgenomen in de RES 1.0 die nu voorligt. Daarnaast zijn in het eindstuk op andere punten tekstuele aanpassingen doorgevoerd. Een overzicht van de aanpassingen en aanvullingen ten opzichte van de concept RES 1.0 is weergegeven in bijlage 1e (Overzicht aanpassingen en aanvullingen RES 1.0 van de MRE).

1.3 De RES 1.0 vormt een goede basis voor de RES 2.0.

De RES 1.0 gaat in brede zin in op de energietransitie en vormt de basis van het regionaal beleidskader en de regionale locaties voor grootschalige opwek voor zon- en windenergie. Hierop aansluitend vindt een vervolg plaats waarbij wordt toegewerkt naar de RES 2.0, waarbij onder andere een nadere uitwerking en concretisering van de regionale locaties voor grootschalige opwek uit de RES 1.0 aan de orde zijn. Hierbij wordt ook actief onderzocht welke alternatieve gebieden en oplossingen in aanmerking komen voor het opwekken van zonne-energie, c.q. hoe grote daken in Waalre maximaal benut kunnen worden voor zonne-energie.

1.4 De RES samenwerking vormt een cruciale voorwaarde voor een succesvolle uitvoering van energie- en klimaatmaatregelen en projecten in Waalre.

Voorkomend uit het Klimaatakkoord van Parijs en het nationale Klimaatakkoord hebben we als gemeenten, provincie en waterschappen binnen de regio grote ambities op het gebied van de energietransitie die we alleen met elkaar, en alle betrokken partijen, kunnen realiseren. Om deze RES naar een efficiënte en effectieve uitvoering te brengen zijn grote stappen nodig. Dit vraagt een langjarige en goede samenwerking tussen overheden, netbeheerders, het bedrijfsleven, (samenwerkende) inwoners en andere stakeholders. De uitvoering is bij verschillende partijen belegd, op verschillende

schaalniveaus (lokaal, subregionaal, regionaal). De uitdaging is om dit samen goed te organiseren met gemeenten, provincie, netbeheerders en andere maatschappelijke partners. De beleidsmatige afspraken/plannen moeten worden omgezet in concrete (uitvoerings)programma's en onderliggende projecten.

Om invulling te geven aan de te zetten vervolgstappen stellen we met de partners uit de RES-regio MRE een regionaal Samenwerkings- en uitvoeringsprogramma op, zoals ook in onze Startnotitie RES is vastgelegd. De RES samenwerking is voor Waalre een noodzakelijke randvoorwaarde voor een succesvolle lokale uitvoering van concrete energie- en klimaatprojecten.

1.5 Innovatie is hard nodig een duurzame energievoorziening te realiseren die bijna CO₂-neutraal is.

Wij werken aan een energiesysteem waarbij nauwelijks nog CO₂ vrij komt. In 2050 moet de energievoorziening bijna helemaal duurzaam en CO₂-neutraal zijn. Innovatie is hard nodig om na 2030 richting 2050 verdere stappen te zetten op weg naar een CO₂-neutrale energievoorziening. De MRE regio is een innovatieve regio bij uitstek. Alleen door een gezamenlijke aanpak binnen de MRE verband kunnen we deze kansen benutten.

Kanttekeningen

1.1 Met het aanwijzen van zoekgebieden in de RES worden geen planologische mogelijkheden geschapen voor grootschalige opwek van duurzame energie (zonen windenergie).

Voor grootschalige opwek zien wij de RES-opgave als een gezamenlijke opgave, waarbij elke gemeente bijdraagt. Waalre wil daar ook aan bijdragen, binnen de mogelijkheden die wij hebben. In Waalre zijn de zoekgebieden 13 en 19 in de RES 1.0 aangeduid voor grootschalige opwek van duurzame elektriciteit. Deze zoekgebieden betekenen uitsluitend dat hier mogelijkheden zijn voor grootschalige opwek van duurzame elektriciteit. Het betekent niet dat nu vast staat dat hier grootschalige opwek zal gaan plaatsvinden. Voor elk zoekgebied zullen initiatiefnemers plannen moeten ontwikkelen en daarvoor draagvlak moeten creëren. Het is aan de betreffende gemeenten en gemeenteraden over deze plannen te besluiten. Het planologisch mogelijk maken van een plan moet immers middels een wijziging van het bestemmingsplan/omgevingsplan en/of vergunning.

Kosten en dekking

Vanuit het Rijk vindt subsidiering/ financiering plaats van de regionale kosten van het RES-traject, welke vanuit de regio worden ingezet voor de kosten van begeleiding van het traject door externe adviseurs en de MRE-organisatie.

De ambtelijke capaciteit voor het RES-traject door de gemeente Waalre wordt geleverd vanuit de afdeling Leefomgeving. Vooralsnog is de betreffende ambtelijke capaciteit voor het vervolgttraject om te komen tot een RES 2.0 afgedekt door de (concept)begroting 2022. Een verdere opschaling van de uitvoering door middel van een regionaal Samenwerkings- en uitvoeringsprogramma (met onderliggende projecten) is wellicht niet mogelijk met de beperkte ambtelijke capaciteit in Waalre. Het Rijk is dan nadrukkelijk aan zet voor extra middelen of capaciteit.

Duurzaamheid

De Regionale Energiestrategie met uitvoeringsprogramma draagt bij aan het verduurzamen van de energievoorziening, met focus op de opwek van duurzame elektriciteit, energiebesparing en de warmtetransitie in de gebouwde omgeving.

Burgerparticipatie

De energietransitie is een grote maatschappelijke investering met enorme impact op de levens van onze burgers en op onze leefomgeving. Participatie is vanzelfsprekend een belangrijk thema bij de totstandkoming van de RES. Zonder participatie geen RES. Hoofdstuk 3 van de RES 1.0 gaat nadrukkelijk in op participatie.

Namens de Stuurgroep RES is de inspraak voor de RES georganiseerd en digitale avonden, waar inwoners, organisaties, bedrijfsleven en politiek konden aanschuiven.

Wij zien de betrokkenheid van inwoners en ondernemers bij de uitvoering van de RES 1.0 als een voorwaarde voor draagvlak. Bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma RES 1.0 en bij het opstellen van de RES 2.0 zullen wij ons inzetten om in samenspraak met inwoners en ondernemers de participatie op maat te organiseren, lokaal en regionaal.

Inclusieve samenleving

Naast procesparticipatie is het van belang dat er ook sprake is van 'financiële participatie'. We willen dat iedereen voordeel kan hebben van de wind- en zonne-energie die we in onze regio opwekken. In de RES 1.0 wordt aangesloten bij het Klimaatakkoord waarin het uitgangspunt is opgenomen om te streven naar 50% lokaal eigendom van de nieuwe zon- en windenergieparken. Lokaal eigenaarschap levert geld op voor de lokale gemeenschap en kan ook leiden tot een grotere betrokkenheid van mensen bij lokale projecten, acceptatie van energieprojecten en grotere gemeenschapszin. In de RES is het streven naar maximale lokale participatie en het maximaal lokaal benutten van de opbrengsten. In dit kader heeft uw gemeenteraad vooruitlopend op de RES reeds in de zomer van 2020 beleidsregels vastgesteld, waarmee maximale participatie in de vorm van lokaal eigenaarschap in zon- en windenergieprojecten wordt geborgd/gestimuleerd. Deze lokale uitwerking past naadloos in het gedachtengoed van de RES en het coöperatief ontwikkelen van grootschalige duurzame energieprojecten in Waalre.

Communicatie

Lokaal

Voor de lokale doorvertaling van de regionale energiestrategie is een strategisch communicatieplan duurzaamheid opgesteld inclusief een communicatiecampagne en slogan "Natuurlijk Waalre - Wij doen duurzaam". Het thema energiestrategie is vanzelfsprekend onderdeel.

Door middel van een online platform (www.waalre.nl/duurzaamheid) brengt de gemeente alle informatie rond duurzaamheid bij elkaar. Via social media worden stakeholders (per thema) geïnformeerd en meegenomen op het gebied van duurzaamheid.

Regionaal

Namens de Stuurgroep RES vindt communicatie plaats over de RES 1.0 en bijbehorend traject.

Kernboodschap

De Regionale Energiestrategie 1.0 (RES) van de Metropoolregio Eindhoven is gereed. De RES 1.0 is een regionale strategie over de besparing van energie, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de opwekking van duurzame elektriciteit. De gemeenteraad heeft op 30 november 2021 de Regionale

Energiestrategie 1.0 vastgesteld. Het vervolg staat in het teken van de uitvoering en het opstellen van de RES 2.0.

Vervolprocedure en planning

De RES 1.0 is ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraden van de 21 deelnemende gemeenten in de MRE. De planning is dat de besluitvorming hiervan uiterlijk in december 2021 plaats vindt.

Na vaststelling van het basisdocument RES 1.0 start het vervolgtraject voor de RES 2.0, die in 2022 wordt opgesteld en (waarschijnlijk) in 2023 ter vaststelling wordt aangeboden. Voor aanvang van de RES 2.0 verricht de MRE een evaluatie van het traject van de RES 1.0.

Om invulling te geven aan de te zetten vervolgstappen in de uitvoering stellen we met de partners uit de RES-regio MRE een regionaal Samenwerkings- en uitvoeringsprogramma op. Daar zijn we reeds mee gestart. De verwachting is dat deze volgens de huidige planning begin 2022 gereed zal zijn en aan het college ter besluitvorming zal worden voorgelegd. Wij zullen dit Samenwerkings- en uitvoeringsprogramma ter kennisgeving aan uw raad sturen.

Vanzelfsprekend zullen wij uw raad via raadsinformatiebrieven periodiek informeren over de laatste stand van zaken met betrekking tot de RES 2.0 en de concrete uitvoering ervan.

Bijlagen onderdeel van het voorstel

- Bijlage 1a: Zienswijzen Waalre concept RES 1.0
- Bijlage 1b: Aanbiedingsbrief zienswijze Stuurgroep RES
- Bijlage 1c: Concept RES 1.0
- Bijlage 1d: RES 1.0 (exclusief bijlagen). De bijlagen zijn ontsloten via de website energieregionmre.nl
- Bijlage 1e: Overzicht aanpassingen en aanvullingen RES 1.0 van de MRE
- Bijlage 2: Aanbiedingsbrief Stuurgroep RES MRE besluit gemeenteraad

Bijlagen ter informatie

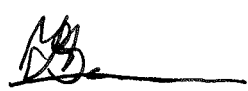
Dit raadsvoorstel bevat alle relevante informatie. Er zitten geen informatieve bijlagen bij dit raadsvoorstel.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WAALRE,

gemeentesecretaris,

waarnemend burgemeester,

mr. drs. R.L. Franken

dr. A.J.W. Boelhouwer